

Σκεπτικό του Συμβουλίου: Θέση (ΕΕ) αριθ. 19/2021 του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Fiscalis» για τη συνεργασία στον τομέα της φορολογίας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2013

(2021/C 198/02)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 8 Ιουνίου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Fiscalis» για τη συνεργασία στον τομέα της φορολογίας ⁽¹⁾ (το «πρόγραμμα»), που βασίζεται στα άρθρα 114 και 197 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η πρόταση αποτελεί μέρος των τομεακών προτάσεων που συμπληρώνουν τη δέσμη οριζόντιων προτάσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για τα έτη 2021-2027 (το «ΠΔΠ»).
2. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 17 Οκτωβρίου 2018 ⁽²⁾. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η έκθεση ψηφίστηκε στην επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON) στις 4 Δεκεμβρίου 2018 και επιβεβαιώθηκε στην ολομέλεια του Ιανουαρίου 2019. Στις 17 Απριλίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε νομοθετικό ψήφισμα για την πρόταση ⁽³⁾, ολοκληρώνοντας ως εκ τούτου την πρώτη του ανάγνωση. Η εν λόγω ψηφοφορία προετοίμασε το έδαφος για συμφωνία σε πρόωπη δεύτερη ανάγνωση μεταξύ των συννομοθετών.
3. Η πρόταση εξετάστηκε από την Ομάδα «Φορολογικά θέματα» (Fiscalis). Στις 28 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων έδωσε στην Προεδρία μερική εντολή ⁽⁴⁾ να ξεκινήσει άτυπες διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με ορισμένες διατάξεις να παραμένουν εντός αγκυλών λόγω της σύνδεσής τους με τις συνολικές συζητήσεις για το ΠΔΠ ή λόγω του οριζόντιου χαρακτήρα τους.
4. Στις 23 Ιανουαρίου και στις 21 Μαρτίου 2019, πραγματοποιήθηκαν δύο τριμερείς διάλογοι και επιλύθηκαν ουσιαστικά ζητήματα με συμβιβασμούς και από τις δύο πλευρές. Μετά τον τριμερή διάλογο που πραγματοποιήθηκε στις 21 Μαρτίου 2019, η Προεδρία κατέληξε σε κοινή αντίληψη με τους εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία επιβεβαιώθηκε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 27 Μαρτίου 2019 ⁽⁵⁾. Ορισμένα στοιχεία παρέμειναν εκτός του πεδίου των διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς απαιτούσαν την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ προκειμένου να μπορέσει το Συμβούλιο να καθορίσει τη θέση του.
5. Η μερική εντολή για διαπραγματεύσεις επικαιροποιήθηκε προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το ΠΔΠ 2021-2027 και η δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη που εγκρίθηκαν στις 21 Ιουλίου 2020 ⁽⁶⁾. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα να δοθεί πλήρης εντολή για διαπραγματεύσεις που εγκρίθηκε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 8 Ιανουαρίου 2021 ⁽⁷⁾.
6. Έως τη λήξη των περαιτέρω άτυπων διοργανικών διαπραγματεύσεων, οι οποίες έλαβαν χώρα από τον Ιανουάριο έως το Μάρτιο του 2021, επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών σχετικά με την πρόταση. Δήλωση του Συμβουλίου θα καταχωρηθεί στα πρακτικά του Συμβουλίου. Συμφωνήθηκε ότι δεν απαιτείται τελικός πολιτικός τριμερής διάλογος. Αντ' αυτού, η οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν μέσω άτυπων διαπραγματεύσεων έγινε γραπτώς από τους συννομοθετές.
7. Στις 24 Μαρτίου 2021, η προσωρινή συμφωνία υπεβλήθη γραπτώς στα μέλη της Ομάδας «Φορολογικά θέματα» (Fiscalis), η οποία δεν διατύπωσε αντιρρήσεις ως προς το κείμενο της συμφωνίας.
8. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο στις 31 Μαρτίου 2021 και συμφώνησε να καταχωρήσει τη δήλωση του Συμβουλίου στα πρακτικά του Συμβουλίου κατά την έκδοση του κανονισμού ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ 9932/18 + ADD 1-3.

⁽²⁾ EE C 62 της 15.2.2019, σ. 118.

⁽³⁾ 8575/19.

⁽⁴⁾ 14208/18 και 14209/18.

⁽⁵⁾ 8000/19.

⁽⁶⁾ 10/20.

⁽⁷⁾ 14197/20.

⁽⁸⁾ 7204/21.

9. Το εν λόγω κείμενο υπεβλήθη σε ψηφοφορία επιβεβαίωσης από την επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 22 Απριλίου 2021. Στις 23 Απριλίου, η πρόεδρος της επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής απηύθυνε επιστολή προς τον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων (2ο Τμήμα) δηλώνοντας ότι, σε περίπτωση που το Συμβούλιο διαβιβάσει και τυπικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση του στη μορφή που περιέχεται στο παράρτημα της εν λόγω επιστολής, θα εισηγηθεί στην ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες, με την επιφύλαξη της επαλήθευσης από τους γλωσσομαθείς νομικούς, κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

10. Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος είναι η στήριξη των φορολογικών αρχών και της φορολογίας προκειμένου να ενισχυθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, να ενδυναμωθεί η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και ο θεμιτός ανταγωνισμός στην Ένωση, να προστατευτούν τα δημοσιονομικά και οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών της, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των συμφερόντων αυτών από τη φορολογική απάτη, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή, και να βελτιωθεί η εισπραξη των φόρων.
11. Οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι η στήριξη της φορολογικής πολιτικής και η εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τη φορολογία· η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής φορολογικών πληροφοριών· και η στήριξη της ανάπτυξης διοικητικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων των υπαλλήλων και της ανάπτυξης και λειτουργίας ευρωπαϊκών ηλεκτρονικών συστημάτων.
12. Το πρόγραμμα Fiscalis για τη συνεργασία στον τομέα της φορολογίας θα αντικαταστήσει το πρόγραμμα Fiscalis 2020 ώστε να διασφαλιστεί η συνέχισή του και μετά το 2020.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

13. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να επιτύχουν συμφωνία στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση («συμφωνία σε πρώτη δευτέρα ανάγνωση»).
14. Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη δίκαιη και ισορροπημένη συμβιβαστική λύση που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής.
15. Τα κύρια στοιχεία του συμβιβασμού που επιτεύχθηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περιγράφονται κατωτέρω:
- συμφωνήθηκαν η διάρκεια του προγράμματος από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027 και η αναδρομική εφαρμογή του κανονισμού·
 - αναλύθηκαν περαιτέρω οι γενικοί και ειδικοί στόχοι του προγράμματος·
 - προσδιορίστηκαν περαιτέρω οι δράσεις που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, ενώ ειδικότερα παρέχεται μη εξαντλητικός κατάλογος των θεμάτων προτεραιότητας για τις δράσεις·
 - διασαφηνίστηκε η διαδικασία επιλογής εξωτερικών εμπειρογνομόνων·
 - το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί μέσω πολυετών προγραμμάτων εργασίας που εγκρίνονται από την Επιτροπή με εκτελεστικές πράξεις·
 - ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για την τροποποίηση των δεικτών καθώς και για τη συμπλήρωση του κανονισμού με διατάξεις σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης·
 - ενισχύθηκαν τα κριτήρια και οι λεπτομερείς ρυθμίσεις της αξιολόγησης·
 - εισήχθη ρήτρα σχετικά με την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων και την παράταση της εξουσιοδότησης.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

16. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση επί του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος Fiscalis για τη συνεργασία στον τομέα της φορολογίας αντικατοπτρίζει πλήρως τη συμβιβαστική λύση που επιτεύχθηκε στις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση επιτυγχάνει ικανοποιητική ισορροπία και όταν ο νέος κανονισμός εγκριθεί, αναμένεται ότι θα εκπληρώσει τους στόχους του. Η εν λόγω συμβιβαστική λύση επιβεβαιώθηκε με την επιστολή που απηύθυνε η πρόεδρος της επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής στον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 23 Απριλίου 2021.